

TOIMINTAKERTOMUS
JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

VALTIONTALouden
TARKASTUSVIRASTO

2003

VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTO

TOIMINTAKERTOMUS
JA
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1.1.2003–31.12.2003

179. toimintavuosi

SISÄLTÖ

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS	3
TOIMINTAKATSAUS	4
TULOKSELLISUUDEN KUVAUS	13
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMIEN TARKASTELU	21
SISÄINEN VALVONTA	29

LIITTEET:

Liite 1. Organisaatio ja tehtäväjako	31
Liite 2. Loppusuoritteet vuonna 2003	32
Liite 3. Tilintarkastuskertomus eduskunnalle	35

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Kertomusvuoden aikana Valtiontalouden tarkastusvirasto vahvisti viraston toiminnan strategiset linjaukset vuosille 2003–2006. Strategian mukaan viraston visio on olla valtiontalouden tarkastuksen huippuosaja. Muun muassa se, mitä visio tarkoittaa viraston keskeisten sidosryhmien eli eduskunnan, ministeriöiden ja virastojen, kansalaisten ja tarkastusviraston henkilöstön kannalta, avataan strategiassa ja kerrotaan myös tässä toimintakertomuksessa jäljempänä.

Tarkastustoiminnan kriittisiksi menestystekijöiksi nostimme strategiassa tarkastustoiminnan oikean kohdentamisen ja viraston ammattitaidon turvaamisen. Erityisesti näissä asioissa meidän on onnistuttava, jotta toimintamme olisi tuloksellista.

Strategian olennainen osa on luettelo toimenpiteistä strategian toteuttamiseksi. Toimenpiteitä määriteltäessä lähtökohtana on ollut tavoite, että edellä mainitut viraston kriittiset menestystekijät turvataan.

Keskeinen toimenpide tarkastustoiminnan oikean kohdentamisen kannalta on vuosittain laadittavat hallinnonalakohtaiset selvitykset tarkastustarpeesta. Kaikkien hallinnonalojen osalta tällainen selvitys tehtiin uusien ohjeiden perusteella jo kertomusvuoden aikana. Selvitykset hyödynnettiin vahvistettaessa tarkastussuunnitelmaa vuodelle 2004.

Kyetäkseen toimimaan menestyksellisesti tarkastusviraston on hallittava etenkin ammattitaitoisen henkilökunnan rekrytointi sekä henkilöstön pysyvyyden ja työkyvyn turvaaminen. Samoin on huolehdittava henkilökohtaisen ammattitaidon kehittämisestä kuten myös ammattitaidon hyödyntämisestä yksikköjen sisällä ja yli yksikkörajojen viraston osaamiseksi.

Viraston ammattitaidon turvaamiseen liittyvät toimenpiteet rakentuvat paljolti kannustavan ja kilpailukykyisen palkkauksen varaan. Valmisteilla ollut hanke uuteen

palkkausjärjestelmään siirtymiseksi kariutui kertomusvuoden aikana. Nyt kannustavaan ja kilpailukykyiseen palkkaukseen ja sitä kautta ammattitaidon turvaamiseen pyritään laatimalla usean vuoden kattava kehittämisohjelma, joka perustuu tarkastusviraston vuotuisiin talousarvioihin.

Yhteistyötä eduskunnan ja hallinnon, etenkin valtiovarainhallinnon kanssa on pyritty vakiinnuttamaan ja syventämään. Eduskunta onkin vastauksessaan tarkastusviraston toiminnastaan eduskunnalle antamaan kertomukseen todennut, että erityisesti valtiovarainministeriön ja tarkastusviraston vuoropuhelu on kertomusvuoden aikana kehittynyt myönteiseen suuntaan. Tämä vuoropuhelu onkin tärkeää ennen muuta tulevien haasteiden näkökulmasta.

Myös viraston toiminnastaan eduskunnalle antamaa kertomusta on kehitetty. Kertomus on aiempaa selkeämpi ja sen sisällön ryhmittely nyt toteutetulla tavalla palvelee myös eduskuntaa aiempaa paremmin. Raportoinnin kehittäminen myös jatkossa on silti paikallaan.

Tarkastusviraston strategiset linjaukset ja niihin sisältyvät toimenpiteet sekä vuoropuhelun kehittäminen niin eduskunnan kuin toimeenpanevan hallinnon kanssa luovat yhdessä tarkastusvirastolle hyvät mahdollisuudet entistä tuloksellisempaan toimintaan. Se edellyttää meiltä kaikilta osaamista, objektiivisuutta, yhteistyötä ja rohkeutta sekä tuloksellisuutta eli tarkastusviraston arvojen mukaista toimintaa.

Mennyt toimintavuosi oli jo totuttuun tapaan viraston tuloksellisuuden kannalta hyvä ja edellistä vuotta parempi. Lämpimät kiitokset siitä tarkastusviraston koko henkilökunnalle.

Tapio Leskinen

TOIMINTAKATSAUS

1.1 Asema ja tehtävät

Suomen perustuslain 90 §:n mukaan valtion taloudenhoidon ja valtion talousarvion noudattamisen tarkastamista varten eduskunnan yhteydessä on riippumaton valtiontalouden tarkastusvirasto.

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 1 §:n mukaan tarkastusviraston tehtävänä on tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvion noudattamista.

Viraston tarkastusoikeus ulottuu:

- valtioneuvostoon ja ministeriöihin,
- valtion virastoihin ja laitoksiin,
- valtion talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin,
- valtion liikelaitoksiin ja valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin,
- valtionapuihin,
- valtion maksuliikettä hoitaviin luottolaitoksiin,
- Suomen ja Euroopan yhteisöjen välisiin varainsiirtoihin.

Lisäksi tarkastusvirasto suorittaa eräitä kansainvälisten järjestöjen tilintarkastustehtäviä ja toimialaansa kuuluvia asiantuntija- ja neuvontatehtäviä sekä osallistuu tarkastusalan kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Valtion talousarvion ulkopuolisten rahastojen, valtion liikelaitoksien ja valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden sekä valtion maksuliikettä hoitavien luottolaitoksien tilintarkastus suoritetaan lainsäädännössä säädettyjen tarkastustahojen toimesta.

1.2 Toiminnan päämäärä

Virasto katsoo, että sen toiminnan päämääränä on tuottaa eduskunnalle, valtioneuvostolle ja sen alaiselle hallinnolle hyödyllistä ja luotettavaa valvonta- ja tarkastustietoa valtion taloudenhoidosta, talousarvion noudattamisesta ja hallinnon toiminnasta.

Tarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla tarkastusvirasto haluaa

- varmistaa, että valtion talousarviota ja taloudenhoitoa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan,
- edistää valtionhallinnon tuloksellisuutta eli taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä
- tukea hyvää hallintoa ja taloudenhoitoa koskevien yleisten periaatteiden toteutumista hallinnossa.

Tarkastusviraston tarkastustoiminta käsittää sekä tilintarkastuksen että toiminnan tarkastuksen. Näiden toisiaan täydentävien tarkastuslajien varaan ja keskinäiselle vuorovaikutukselle rakentuu valtiontalouden ulkoisesta tarkastuksesta vastaavan asiantuntijaviranomaisen kokonaistehtävän menestyksellinen hoitaminen.

Tilintarkastus on vuotuista ja kohdistuu kaikkiin valtion tilinpäätösvelvollisiin virastoihin ja laitoksiin. Tarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla valtionhallinnossa tilintarkastus

varmistaa, että

- valtion talousarviota ja sen soveltamiseen liittyvää keskeistä lainsäädäntöä noudatetaan,
- valtion tilinpäätöksen ja tilivirastojen tilinpäätösten oikeiden ja riittävien tietojen vaatimus toteutuu

ja edistää

- eduskunnan budjettivallan toteutumista,
- asianmukaisen sisäisen valvonnan toteutumista,
- hyvään taloudenhoitoon kuuluvien periaatteiden noudattamista sekä
- hallinnon tuloksellisuutta.

Toiminnantarkastus on kertaluonteista ja kohdistuu useita toimijoita käsittäviin tehtävälajeihin, hallintoa läpäiseviin toimintoihin, tietyn hallintolohkon, viranomaisen tai valtionavun saajan hoitamaan rajattuun tehtävään, talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin, liikelaitoksiin tai valtionyhtiöihin.

Toiminnantarkastuksen keskeisenä päämääränä on tuoda esiin hallinnon tuloksellisuuden merkittävät puutteet ja ongelmat sekä niiden perimmäiset syyt ja tuottaa niistä ao. päätöksentekijöille taloudenhoidon ohjauksessa tarpeellista tietoa käyttökelpoisessa muodossa.

Sekä tilintarkastus että toiminnantarkastus ovat ministeriöiden sekä niiden alaisten virastojen ja laitosten ulkoista tarkastusta, joka turvaa ensisijaisesti omistajan taloudellisia intressejä. Tilintarkastus palvelee eduskuntaa sekä valtioneuvostoa ja sen alaista hallintoa erityisesti varmistamalla taloudenhoidon laillisuutta ja talousarvion noudattamista. Toiminnantarkastus palvelee näitä erityisesti tuottamalla objektiivista tarkastustietoa valtion tehtävien hoidon tuloksellisuudesta ja myös ei-odotetuista vaikutuksista. Molemmat tarkastuslajit turvaavat eduskunnalle ja valtionalouden ohjaukselle raportoitavan informaation oikeellisuutta ja riittävyyttä. Raportoinnilla ministeriöille sekä virastoille ja laitoksille tuotetaan lisäarvoa niiden johtamiselle ja valvonnalle.

1.3 Visio ja arvot

Tarkastusviraston visio on olla valtionalouden tarkastuksen huipputasaaja.

Tämä edellyttää, että virastolla on

- laadullisesti ja määrällisesti riittävästi sille kuuluvan tarkastus- ja asiantuntijatehtävän edellyttämää ammattitaitoa ja osaamista,
- johdon vahvistamiin kriteereihin ja keskeisiin kohdentamisalueisiin perustuva tarkastusten kohdentaminen,
- tehokkaat työn suunnittelu-, toteutus- ja seurantaprosessit sekä
- selkeä ja oikea-aikainen raportointi.

Viraston strategian tarkistustyössä on vision sisältöä konkretisoitu tarkastusviraston eri sidosryhmien kannalta. Eduskunnan kannalta vision suuntainen toiminta merkitsee sitä, että tarkastusviraston toiminta tukee eduskunnan budjetti- ja lainsäädäntövaltaa tuottamalla objektiivista ja hyödyllistä tarkastustietoa talousarvion toimeenpanosta, lainsäädännössä hallinnolle asetettujen tehtävien hoidosta ja tavoitteiden toteutumisesta sekä hallinnon eduskunnalle antamien suunnittelu- ja valvontatietojen luotettavuudesta ja riittävyydestä.

Valtioneuvoston ja sen alaisen hallinnon kannalta vision suuntainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto ulkoisena tarkastajana tuottaa objektiivista ja hallinnon ohjauksessa tarpeellista tarkastustietoa hallinnon tuloksellisuuden kannalta olennaisista ja riskialttiista asioista, talousarvion, säännösten ja muiden ohjauspäätösten noudattamisesta valtion taloudenhoidossa sekä valtion ja tilivirastojen tilinpäätösten oikeellisuudesta. Lisäksi se merkitsee, että tarkastusvirasto toimii aloitteellisesti asiantuntemustaan hyödyntäen.

Kansalaisten kannalta vision suuntainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto julkistaa avoimesti tarkastustuloksensa. Tämä edesauttaa sitä, että kansalaiset pitävät tarkastusvirastoa riippumattomana ja luotettavana tarkastusviranomaisena sekä kokevat viraston toiminnan tärkeäksi.

Viraston henkilökunnan kannalta vision suuntaainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto on työpaikkana kilpailukykyinen tarjoamalla henkilöstölle haasteellisia tehtäviä, mahdollisuuden kehittyä sekä ammatillisesti että yhteisön jäsenenä, oikeudenmukaisen ja kannustavan palkkauksen sekä ajanmukaiset työvälineet ja tukijärjestelmät.

Viraston johtamisessa ja muussa toiminnassa noudatetaan virastossa yhteisesti sovittuja arvoja, jotka ovat osaaminen, objektiivisuus, yhteistyö, rohkeus sekä tuloksellisuus.

1.4 Tarkastustoiminnan suunnittelu ja strategiset linjaukset

Viraston toimintastrategia muodostuu niistä linjauksista, joiden mukaan viraston toimintaa suunnataan, toteutetaan ja kehitetään ottaen huomioon viraston toimintaympäristön muutokset. Strategian luomisessa perustana on virastolle lainsäädännössä annettu tehtävä.

Valtiontalouden tarkastusviraston toiminta perustuu pidemmän aikavälin suunnitteluun ja vuotuiseen toiminnan suunnitteluun. Suunnitelmissa määritellään toiminnan strategiset linjaukset ja toiminnan suuntaamisen kohdentamisalueet sekä vahvistetaan yksittäiset tarkastuskohteet. Toimintavuonna vahvistettujen viraston toiminnan strategisten linjausten vuosille 2003–2006 mukaan toiminnan keskeisimmät kriittiset menestystekijät ovat tarkastustoiminnan oikea kohdentaminen ja viraston ammattitaidon turvaaminen.

Virasto toteuttaa tarkastustehtävänsä tilintarkastuksella ja toiminnantarkastuksella, jotka toimivat samansuuntaisesti viraston päämäärien toteuttamiseksi.

Virasto tarkastaa joka vuosi kaikki valtion tilivirastot ja valtion tilinpäätöksen. Toiminnantarkastuksia suunnataan valtiontalouden arvioitujen riskien perusteella alueille, joilla on huomattavaa välitöntä tai välillistä taloudellista merkitystä. Tilintarkastukset ja toiminnantarkastukset tuottavat yhdessä kattavan kuvan valtion budjettitalouden hoidosta.

Virasto seuraa valtionyhtiöiden, valtion liikelaitosten ja budjetin ulkopuolisten rahastojen toimintaa. Virasto julkaisee vuosittain selvityksen, jossa tarkastellaan konsernitason valtionenemmistöisten osakeyhtiöiden toimintaa. Valtionyhtiöihin ja valtion liikelaitoksiin sekä budjetin ulkopuolisiin rahastoihin kohdistuvista tarkastuksista virasto päättää erikseen.

Tarkastustoiminnan suuntaamiseksi tarkastusvirasto on vahvistanut seuraavat kriteerit:

- asian taloudellinen merkitys,
- riski valtiontalouden kannalta,
- uuden tiedon tuottaminen,
- valtion virastojen ja laitosten talouden hoidon oikeellisuuden ja toimivuuden, raportoitavien tietojen luotettavuuden sekä talousarvion noudattamisen varmistaminen ja
- asian merkitys eduskunnan kannalta.

Toiminnantarkastusten kohteet valitaan vuosittain erityisten kohdentamisalueiden pohjalta. Aiheiden valinnassa käytetään hyväksi järjestelmällistä riskiarviointia. Vuoden 2003 tarkastustoiminnan erityiset kohdentamisalueet olivat eduskunnan saamat oikeat ja riittävät tiedot talousarvioesityksissä ja hallituksen tilakertomuksessa, hallinnon taloudelliset ohjausjärjestelmät, valtionavustukset ja muut tuet, valtion tulot ja rahoitusjärjestelmät, valtion hankintamenettelyt sekä talousarvion ulkopuoliset yhteisöt.

Yhtäläisen suojan periaatteen mukaisesti EU-varojen tarkastus saa virastossa saman painoarvon kuin kansallisten varojen tarkastus. Tarkastusvirasto tarkastaa Suomen ja Euroopan unionin välisiä varainsiirtoja samassa laajuudessa sekä samoja periaatteita ja menettelytapoja noudattaen kuin kansallisia varoja.

1.5 Organisaatio

Tarkastusvirastoa johtaa eduskunnan valitsema pääjohtaja. Viraston muun organisaation muodostavat lakisääteinen neuvottelukunta,

tarkastuksen toimintayksiköt ja sisäisten palveluiden yksikkö (organisaatiokaavio liitteenä 1). Vuoden 2003 aikana lakkautettiin viraston erillisyyksikkö, jonka tehtävät siirrettiin toiminnantarkastusyksikölle. Tarkastusviraston päätoimipaikka sijaitsee Helsingissä. Virastolla on toimipaikat myös Turussa ja Oulussa.

Neuvottelukunnan tehtävänä on ylläpitää ja kehittää tarkastusviraston yhteyksiä yhteistyötahoihin, tehdä aloitteita tarkastustoiminnan kehittämiseksi sekä seurata tarkastustoiminnan suuntautumista, tuloksellisuutta ja palvelukykyä eri yhteistyötahojen kannalta. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut kansanedustaja Maria Kaisa Aula, varapuheenjohtajana alivaltiosihteeri Juhani Turunen ja sihteerinä erikoistutkija Timo Lehtinen.

Neuvottelukunnan kokoonpano
2001–2003:

Maria Kaisa Aula, kansanedustaja
Reino Hjerppe, ylijohdaja
Markku Lehto, kansliapäällikkö
Tapio Leskinen, pääjohtaja

Christel von Martens, ruotsinkielisen toiminnan johtaja

Anita Niemi-Ilahti, dosentti

Risto Palo, ylitarkastaja

Vappu Taipale, pääjohtaja

Juhani Turunen, alivaltiosihteeri

Kari Urpilainen, kansanedustaja

Kertomusvuonna neuvottelukunta koontui kuusi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin sekä tarkastustoiminnan suuntautumista ja tarkastusten tuloksia että tarkastusviraston ulkoisia tarkastustoimintaan vaikuttavia tekijöitä. Tarkastustoiminnan suuntautumiseen ja tarkastusten tuloksiin liittyen neuvottelukunta keskusteli tarkastusviraston strategisista linjauksista vuosille 2003–2006, tarkastusviraston eduskunnalle antamasta kertomuksesta toiminnastaan sekä tarkastusviraston toiminta- ja tarkastussuunnitelmasta vuodelle 2004.

1.6 Henkilöstö

Tarkastusviraston henkilöstöä koskevat tiedot ja vertailu kolmeen edelliseen toimintavuoteen esitetään seuraavissa taulukoissa ja kuvioissa:

Henkilöstömäärä				
Vuosi	Henkilöstön määrä 31.12.	Henkilötyövuosien lukumäärä (htv)	Palkattomat virkavapaat (htv) ¹	Virkojen lukumäärä 31.12.
2000	131	129	14	141
2001	129	132	15	145
2002	138	137	14	146
2003	143	141	8	146

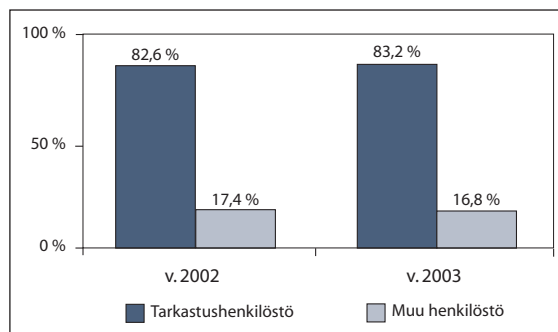
Vuoden 2003 lopussa työssä olevan henkilöstön kokonaismäärä oli 143 henkilöä. Henkilötyövuosien määrää kolmen viimeisen vuoden 2001–2003 ajalta tarkasteltaessa voidaan havaita, että henkilötyövuosien määrä on lisääntynyt 9,2 prosenttia. Tähän on osittain vaikuttanut palkattomien virkavapaiden väheneminen erityisesti vuoden 2003 aikana.

¹ Palkattomiin virkavapaisiin sisältyvät äitiys- ja vanhempainvapaa, isyysvapaa, hoitovapaa, eläke/kuntoutustuki, opintovapaa, muualla työskentely, julkinen tehtävä, palkaton yksityisasia, vuorotteluvapaa ja osa-aikaeläke.

Henkilöstörakenne

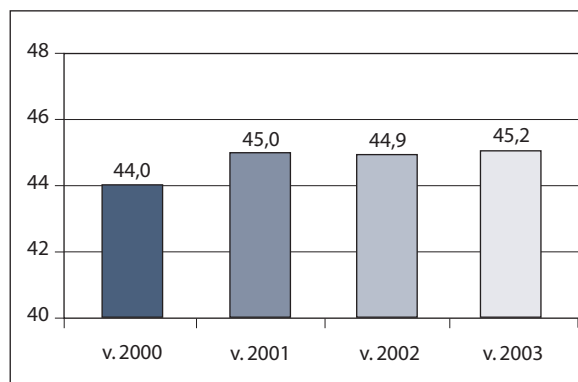
Määräaikaisten osuus henkilöstöstä			
Vuosi	Vakinaiset (lkm)	Määräaikaiset (lkm)	Määräaikaiset (%-osuus)
2000	109	22	16,8
2001	119	10	7,8
2002	124	14	10,1
2003	137	6	4,2

Määräaikaisessa virkasuhteessa olevien henkilöiden lukumäärä laski edelliseen vuoteen verrattuna kahdeksalla henkilöllä ja määräaikaisten osuus koko henkilöstöstä laski 4,2 prosenttiin.

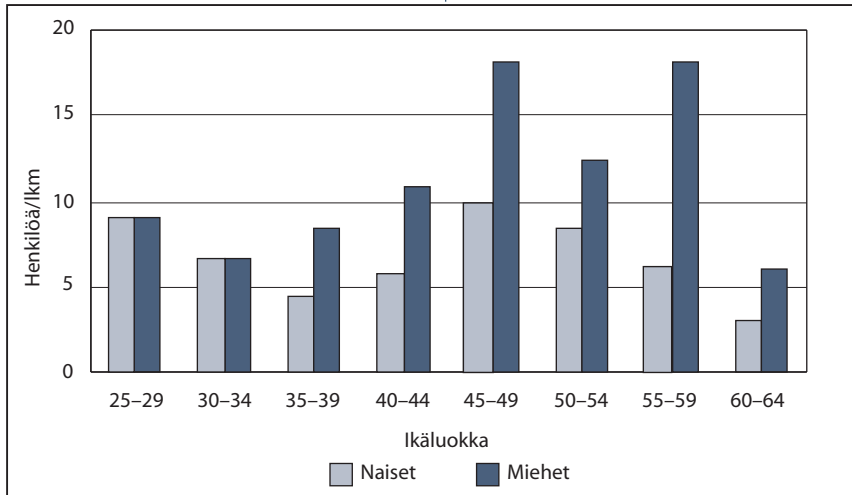
KUVIO 1: TARKASTUSHENKILÖSTÖN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.2003

Vuoden 2003 aikana tarkastushenkilöstön määrä kasvoi 119 henkilöön eli 83,2 prosenttiin koko henkilöstöstä. Vuotta aiemmin vastaava luku oli 114 (82,6 %). Muun henkilöstön osuus pysyi ennallaan (24 henkilöä).

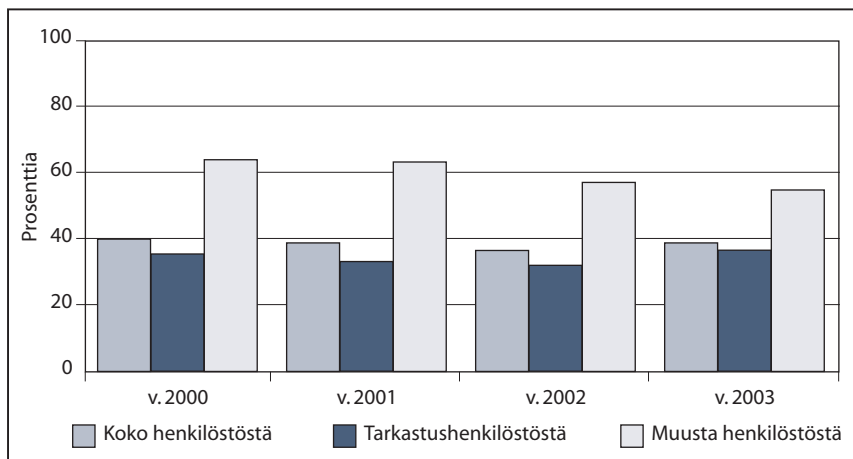
KUVIO 2: HENKILÖSTÖN KESKI-IKÄ 31.12.2003

Henkilöstön keski-ikä on tarkasteluajanjaksolla lievästi noussut.

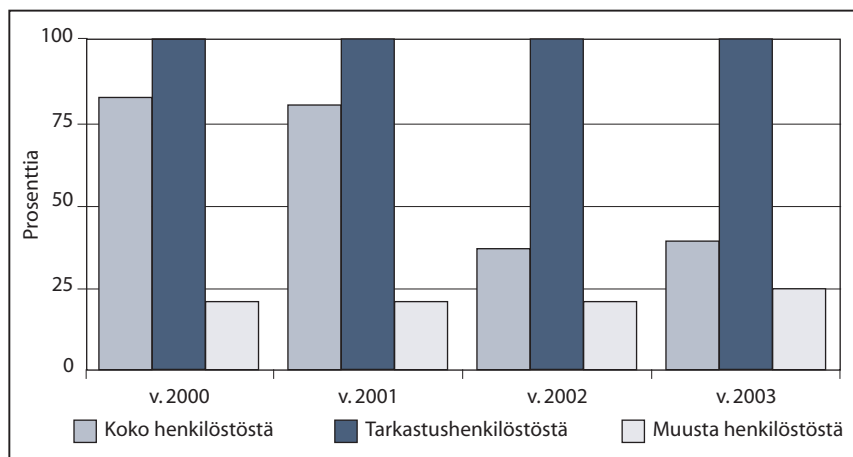
KUVIO 3: HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 31.12.2003

Kaksi suurinta ikäryhmää olivat vuoden lopussa 45-49-vuotiaat (19,6 %) ja 55-59 vuotiaat (17,5 %). Koko henkilöstöstä 45 vuotta täyttäneiden osuus oli 57,3 prosenttia (miehistä 60,7 % ja naisista 51,9 %).

KUVIO 4: NAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.2003

Tarkastusviraston koko henkilöstöstä oli naisia 37,8 prosenttia, tarkastushenkilöstöstä 34,5 prosenttia ja muusta henkilöstöstä 54,2 prosenttia.

KUVIO 5: KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEIDEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.2003

Korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 86,7 prosenttia koko henkilöstöstä, 99,2 prosenttia tarkastushenkilöstöstä ja 25 prosenttia muusta henkilöstöstä.

Henkilöstön kehittäminen

Vuosi	Henkilötyöpäivinä (htp)	Htp/henkilötyövuosi (htp/htv)	Kustannukset (euroa)	Kustannukset/htv
2000	1 427	11,1	376 999	2 923
2001	1 321	10,0	357 628	2 709
2002	1 130	8,2	308 996	2 255
2003	1 273	9,0	355 992	2 525

Henkilöstön kehittäminen sisältää ulkoisen ja sisäisen koulutuksen lisäksi myös henkilöstön omaehtoisen kehittämisen. Henkilöstön kehittämiseen käytettiin koko henkilöstön osalta 9,0 htp/htv, tarkastushenkilöstön osalta 10,1 htp/htv, muun henkilöstön osalta 3,5 htp/htv. Viraston kokonaiskustannuksista henkilöstön kehittämiskustannukset olivat 3,8 prosenttia. Kustannukset muodostuvat pääosin palkkakustannuksista.

Sairauspoissaolot ja käynnit työterveyshuollossa

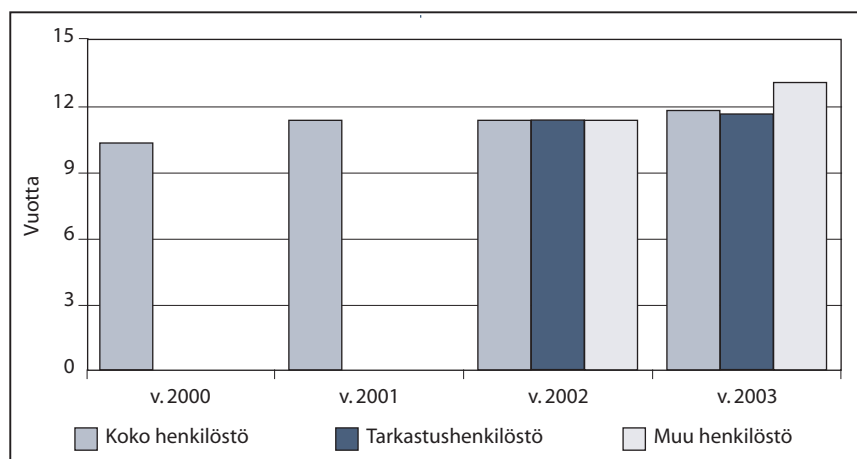
Vuosi	Henkilötyöpäivinä (htp)	Htp/henkilötyövuosi (htp/htv)	Sairaus-tapaukset (lkm)	Tapaukset (lkm/htv)	Käynnit työterveyshuollossa/htv (lkm/htv)
2000	1 021	7,9	320	2,5	-
2001	1 082	8,2	360	2,7	-
2002	823	6,0	293	2,1	4,2
2003	1 149	8,1	380	2,7	4,7

Sairauspoissaolon pituus oli keskimäärin 3 päivää ja lukumääräisesti eniten oli 1–3 päivän sairaustapauksia (80 %).

Henkilöstön vaihtuvuus

Vaihtuvuus (toisen työnantajan palvelukseen siirtyneet)			
Vuosi	Määräaikaiset	Vakituiset	%-osuus henkilöstöstä
2000	2	6	6,1
2001	5	4	7,0
2002	0	10	7,2
2003	0	8	5,6

Toisen työnantajan palvelukseen siirtyminen on tarkastusvirastossa muun valtionhallinnon tapaan viime vuosina lisääntynyt. Vuoden 2003 aikana toisen työnantajan palvelukseen siirtyi 8 henkilöä vakituisesta palvelussuhteesta, mikä on 5,6 prosenttia viraston henkilöstöstä. Vaihtuvuus oli suurinta edelleen alle viisi vuotta tarkastusviraston palveluksessa olleiden henkilöiden kohdalla.

KUVIO 6: KESKIMÄÄRÄINEN PALVELUSAIKA TARKASTUSVIRASTOSSA 31.12.2003

Vuoden lopussa koko henkilöstön keskimääräinen palvelusaika oli 11,9 vuotta. Palvelusaika jatkaa kasvuaan ja kehitys oli samansuuntainen molemmissa henkilöstöryhmissä (tarkastushenkilöstö 11,7 vuotta ja muu henkilöstö 13,1 vuotta). Keskimääräistä palvelusaikaa ei ole tilastoitu henkilöstöryhmittäin ennen vuotta 2002, mistä johtuen tiedot puuttuvat kuvioista.

1.7 Viraston toiminnan kehittäminen

Tarkastustoiminnan kehittämistä on käsitelty kohdissa 2.3.3. ja 2.4.3.

Toimintavuoden aikana tarkastusvirasto vahvisti viraston toiminnan strategiset linjat vuosille 2003–2006. Strategian mukaan viraston visio on olla valtiontalouden tarkastuksen huippuosaaja.

Toimintavuoden aikana hyväksyttiin viraston verkkopalvelustrategia vuosille 2003–2006. Tarkastusviraston verkkopalveluiden visiona on edistää valtiontalouden tarkastuksen huippuosaamista sekä kuvastaa ja tukea viraston arvoja. Verkkopalveluiden kehittämiseksi asetettiin työryhmä, jonka tehtävänä on uudistaa viraston ulkoiset verkkopalvelut vuoden 2004 aikana. Kriisiviestintäsuunnitelman toteutus aloitettiin vuonna 2003 ja suunnitelma saatetaan loppuun vuoden 2004 aikana. Suunnitelmassa määritellään viestinnän vastuuhenkilöt ja toimenpiteet kriisin uhatessa.

Vuonna 2001 aloitettu viraston palkkausjärjestelmän kehittämistyö, jonka tavoitteena oli uuteen palkkausjärjestelmään siirtyminen, päättyi kertomusvuonna. Uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisen sijaan kannustavaan ja

kilpailukykyiseen palkkaukseen ja sitä kautta ammattitaidon turvaamiseen pyritään laatimalla usean vuoden kattava kehittämisohjelma, joka perustuu tarkastusviraston vuotuisiin talousarvioihin.

Viraston teknisiä toimintaedellytyksiä parannettiin uusimalla kolmasosa työasemista ja ottamalla käyttöön uusi atk-kaapelointijärjestelmä. Lisäksi aloitettiin uusien työasema- ja palvelinkäyttöjärjestelmien sekä toimistoohjelmistojen käyttöönottojen suunnittelu. Suunnittelutyö tehtiin tiiviissä yhteistyössä eduskunnan tietohallinnon kanssa. Vuoden 2003 aikana on otettu käyttöön uusia tietoliikenneyhteyksiä, joiden avulla on lisätty tarkastettavien virastojen atk-järjestelmien etäkäyttöä. Tarkastajat ovat voineet näin tehdä virastosta käsin osan tarkastustehtävistä, jotka aikaisemmin olisivat vaatineet käyntiä tarkastettavassa virastossa.

1.8 Kansainvälinen toiminta

Tarkastusvirasto toimii Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kansallisena yhteysviranomaisena. Kertomusvuonna virasto osallistui vakiintuneeseen ta-

paan Euroopan unionin tarkastusvirastojen pääjohtaja- ja yhteyshenkilökokouksiin sekä pääjohtajakokousten asettamien työryhmien työskentelyyn. Tarkastusviraston virkamies toimi tilintarkastustuomioistuimen palveluksessa määräaikaisessa tehtävässä tilintarkastustuomioistuimen ja jäsenmaiden tarkastusvirastojen sopiman käytännön mukaisesti. Lisäksi virasto osallistui tarkkailijana tilintarkastustuomioistuimen kaikkiin kolmeen tarkastuskäyntiin Suomessa ja vastasi tilintarkastustuomioistuimen kyselyihin ja tietopyyntöihin.

Virasto on Intosain sekä sen eurooppalaisen tytärjärjestön Eurosain jäsen. Virasto on osallistunut vakiintuneeseen tapaan järjestöjen kokouksiin ja kokousaineiston valmisteluun sekä vastannut järjestöistä ja sen työryhmistä tuleviin viraston toimintaa koskeviin kyselyihin. Kansainvälisessä yhteistyössä keskeisessä asemassa on valtiontalouden tarkastuksen menettelytapoja koskeva tiedonvaihto. Intosain ja Eurosain toimintamuotoja ovat myös tarkastusmenetelmien ja tarkastusstandardien kehittämistyö. Kertomusvuonna tarkastusvirasto osallistui Kööpenhaminassa kesäkuussa järjestettyyn Eurosain/Eurorain konferenssiin sekä Prahassa sisäisen valvonnan arviointiseminaariin.

Tarkastusvirasto osallistui seuraaviin Euroopan unionin tarkastusvirastojen työryhmiin:

rakennerahastojen tarkastusta koordinoiva työryhmä, alv-työryhmä ja kehitysyhteistyövarojen käytön raportoinnin harmonisointityöryhmä.

Tarkastusvirasto osallistui Helsingin sopimuksen toimeenpanoa koskevaan rinnakkaistarkastuksen valmistelukokouksiin ja tarkastusviraston kaksi tilintarkastajaa jatkoivat työtään Wienissä toimivan Wassenaar-järjestön tilintarkastajina.

Pohjoismaiden ja Baltian maiden tarkastusvirastojen välinen yhteistyö ja keskinäinen tiedonvaihto toteutui perinteisellä tavalla. Toimintavuonna yhteistyömuotoja olivat Suomen isännöimä Pohjoismaiden tarkastusvirastojen pääjohtajakokous ja Baltian maiden yhteistyökokoukset sekä vastavuoroiset virastovierailut. Tarkastusviraston edustajat osallistuivat Islannin tarkastusviraston isännöimään Pohjoismaiden tilintarkastusseminaariin. Viraston johtoryhmä teki vastavuoroisen virastovierailun Kiinan tarkastusvirastoon.

Toimintavuonna tarkastusvirastoon tehtiin ulkomailta yhteensä 17 tutustumiskäyntiä ja vierailua. Kaukaisimmat vieraat tulivat Etelä-Koreasta, Kiinasta, Kolumbiasta ja Vietnamista. Tarkastusviraston edustajat osallistuivat yhteensä 24 ulkomailta järjestettyyn kokoukseen ja seminaariin, joiden lisäksi viraston edustajat tekivät ulkomaille 8 tarkastusmatkaa.

TULOSELLEISUUDEN KUVAUS

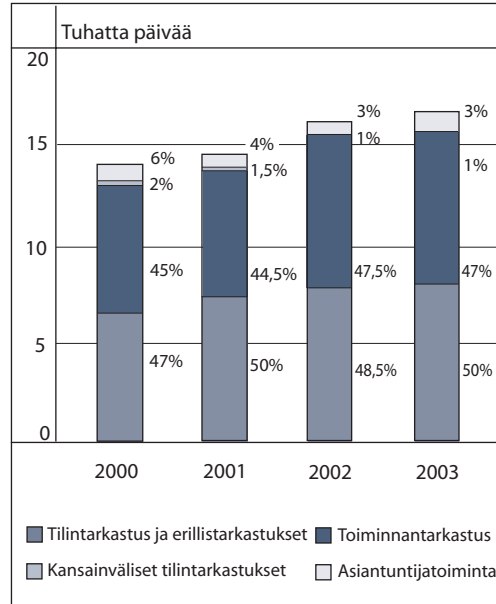
2.1 Viraston tulokset

Tarkastusvirasto antoi kertomusvuonna 116 tilintarkastuskertomusta (2002 115 kpl, 2001 116 kpl) ja valtion tilinpäätöstä koskevan tarkastuskertomuksen. Kertomusvuonna aloitettiin varainhoitovuoteen 2003 kohdistuvat 117 tilintarkastusta. Tilintarkastusten osuus viraston käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 50,0 prosenttia, joka on 1,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna.

Tarkastusvirasto saattoi kertomusvuonna päätökseen 35 toiminnantarkastusta (2002 32 kpl, 2001 26 kpl). Näistä 25 tarkastusta päättyi tarkastuskertomukseen, 5 selvitykseen, 4 esiselvitykseen ja yksi kirjeseen. Vuodelle 2004 siirtyi 41 käynnissä olevaa toiminnantarkastusta tai esiselvitystä (2002 39 kpl, 2001 40 kpl). Toiminnantarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 47,0 prosenttia, joka oli 0,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisvuonna.

Vuonna 2003 päättyneet tilintarkastukset, erillistarkastukset ja toiminnantarkastukset kohdistuivat hallinnonaloittain kuvion 8 mukaisesti. Kuviota tulkittaessa on otettava huomioon, että tilintarkastuksen osalta tulokseen vaikuttaa tilivirastojen sijoittuminen hallinnonaloittain. Toiminnantarkastuksen osalta laskelmassa ovat mukana ainoastaan ne tarkastuspäivät, jotka on käytetty toimintavuonna päättyneisiin tarkastuksiin. Muutokset tarkastuspäivien hallinnonaloittaisessa kohdentumisessa selittyvät lähinnä valmistuneiden toiminnantarkastusten jakautumisella hallinnonaloittain.

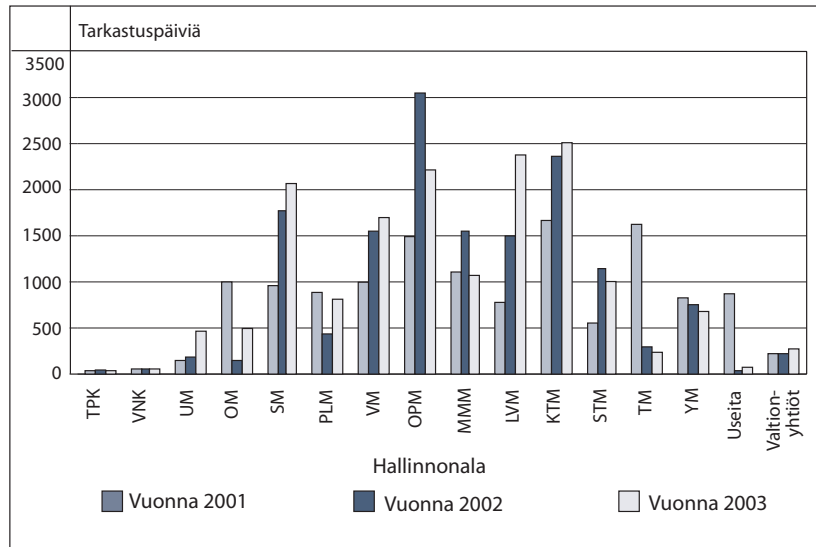
Muiden tarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 1,0 prosenttia.

KUVIO 7: TYÖAJAN KOHDISTUMINEN VUOSINA 2000 – 2003

Vuonna 2003 valmistuneista tarkastuksista on luettelo tämän kertomuksen liitteenä.

Viraston asiantuntijatehtäviin kuuluen tehtiin aloitteita, annettiin lausuntoja, suoritettiin neuvontaa, toimitettiin kouluttajana, osallistuttiin viraston ulkopuolisiin työryhmiin, oltiin asiantuntijana kuultavana ja käsiteltiin valtion taloudenhoitoa koskevia kanteluita. Asiantuntijatoiminnan osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli kuitenkin vain 3,0 prosenttia.

KUVIO 8: PÄÄTTYNEIDEN TARKASTUSTEN KOHDISTUMINEN ERI HALLINNONALOILLE 2001 – 2003

2.2 Viraston kustannukset ja työajan käyttö

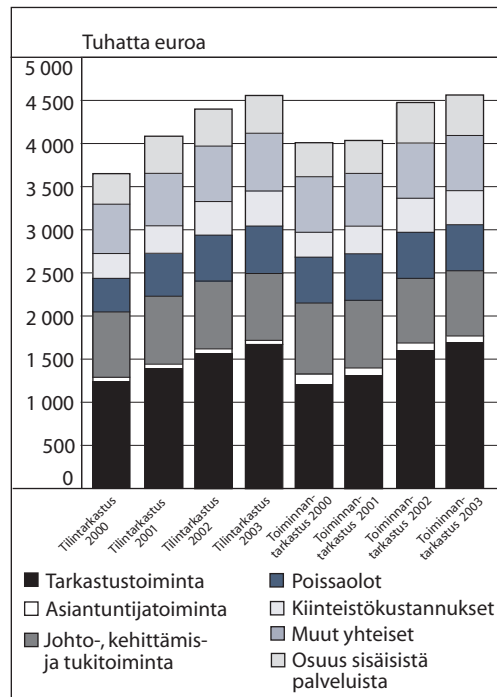
Tarkastusviraston kustannukset (kuvio 9) olivat yhteensä 9,4 miljoonaa euroa (2002 8,92 milj. €, 2001 48,76 Mmk), josta toiminnantarkastuksen osuus oli 4,68 miljoonaa euroa (2002 4,45 milj. €, 2001 24,08 Mmk), tilintarkastuksen osuus 4,71 miljoonaa euroa (2002 4,40 milj. €, 2001 24,14 Mmk) ja erillisyyksikön osuus 47,38 tuhatta euroa. (2002 74,75 tuhatta euroa, 2001 0,54 Mmk). Toimintavuoden aikana erillisyyksikkö lakkautettiin ja yksikön tehtävät siirrettiin toiminnantarkastuksen yksikköön. Laskelmassa viraston vuoden 2003 kiinteistökustannukset (0,94 milj. €), sisäisten palveluiden kustannukset (0,86 milj. €) sekä muut yhteiset kustannukset (1,52 milj. €) on kohdistettu tulosalueille.

Ulkoiseen suoritettuotantoon (kuvio 10) eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta (ei sisällä palkallista poissaoloa) oli toiminnantarkastuksen tulosalueella 70 prosenttia 2002 (70 %, 2001 66 %). Tilintarkastuksen tulosalueella ulkoisten suoritteiden osuus oli 71 prosenttia (2002 70 %, 2001 68 %). Koulutuksen osuus tarkastusviraston tehollisesta työajasta oli noin 4 prosenttia.

Tarkastusviraston ulkoisen suoritettuotannon (kuvio 11) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 565 euroa, joka on

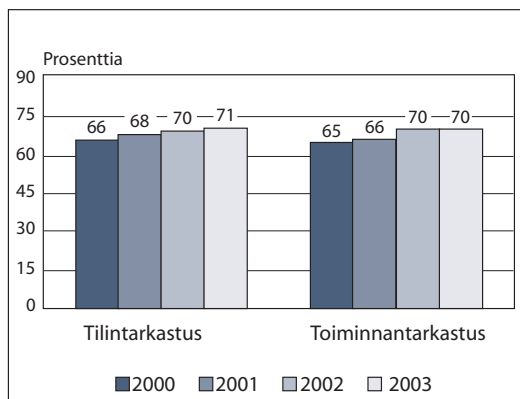
2,4 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Tilintarkastuksen ulkoisen suoritettuotannon (kuvio 12) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 547 euroa (kasvu edellisvuodesta 0,8 %). Toiminnantarkastuksen ulkoisen suoritettuotannon (kuvio 13) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 581 euroa (kasvu edellisvuodesta 3,8 %).

Viraston kokonaispalkkasumma ilman sivukuluja oli 5,69 miljoonaa euroa (2002 5,35 milj. €, 2001 29,9 Mmk).

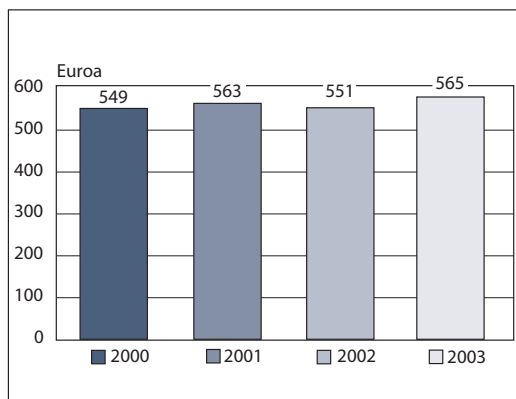

KUVIO 9: VTV:N KUSTANNUKSET TULOSALUEITTAIN VUOSINA 2000–2003

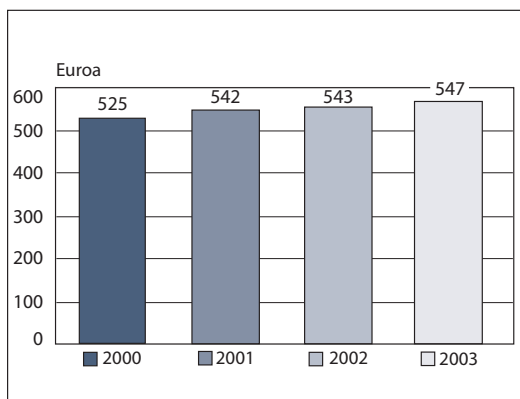
Työaika henkilötyöpäivinä (htp) ja henkilötyövuosina (htv)			
	2001	2002	2003
Henkilötyöpäivinä	33 214	34 323	35 505
Henkilötyövuosina	132	137	141
Työajan jakaantuminen %			
	2001	2002	2003
Tehollinen työaika	81	83	81
Vuosilomat	14	12,5	14
Lomarahavapaat	1	1,5	1
Sairauspoissaolot	3	2	3
Palkalliset muut poissaolot	1	1	1
Yhteensä	100	100	100

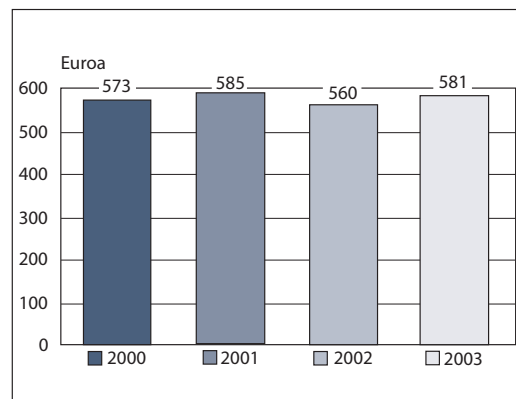
KUVIO 10: TYÖAJAN KÄYTTÖ ULKOISEEN SUORITETUOTOON

KUVIO 11: VTV:N SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS (€)

KUVIO 12: TILINTARKASTUKSEN SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS (€)

KUVIO 13: TOIMINNANTARKASTUKSEN SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS (€)

2.3 Tilintarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

2.3.1. Tuloksellisuus ja tavoitteiden saavuttaminen

Tavoitteina varainhoitovuoden 2002 tilintarkastuksissa oli tarkastaa kaikki 116 tilivirastoa ja valtion tilinpäätös

- tarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti,
- tarkastuskauden aikana tapahtuvaa väliraportointia edelleen kehittämällä,
- raportoiden ministeriötarkastukset 6.6. 2003 mennessä (tavoite 2002 10.6.), muut tilivirastot 23.5.2003 mennessä (tavoite 2002 31.5.) sekä valtion tilinpäätös 12.6.2003 mennessä ja edelleen aientaa keskimääräistä tilintarkastuskertomusten valmistumispäivää,
- käyttäen tilivirastojen tilintarkastuksiin tarkastussuunnitelman mukaisesti keskimäärin 71 tarkastuspäivää/tilivirasto (edellisen vuoden tavoite 65 päivää) ja
- kehittämällä eduskunnalle raportointia edellisen kertomuksen kokemusten pohjalta erityisesti keskeisiä kannanottoja korostavaan suuntaan.

Kaikki tavoitteeksi asetetut tilintarkastukset toteutettiin tarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti. Tavoitteeksi asetettu väliraportoinnin kehittäminen toteutui niin, että raporttien sisällössä korostuivat entistä paremmin johtopäätökset, väliraportit aientuivat ja niiden määrä lisääntyi. Väliraportteja laadittiin 297, mikä merkitsee keskimäärin 2,6 raporttia tilivirastoa kohden (edellinen vuosi 1,9). Näiden tilivirastokohtaisten väliraporttien lisäksi laadittiin ministeriökohtaiset tulosohjauksen tilaa arvioivat väliraportit.

Laskennallinen keskimääräinen tilintarkastuskertomusten valmistumispäivä aientui tavoitteen mukaisesti niin, että se oli ministeriöiden kohdalla 31.5.2003 (2002 4.6.). Kymmenen ministeriön kertomukset raportoitiin

tavoiteajassa 6.6.2003 mennessä ja kolmessa oli muutamien päivien viivettä.

Muiden 103 tiliviraston tilintarkastuskertomusten keskimääräinen kertomusten valmistumispäivä oli 4.5.2003 (2002 9.5.) 94 kertomusta valmistui takarajatavoitteeseen 23.5.2003 mennessä ja yhdeksän kertomusta viivästyi muutamia päiviä. Aikataulutavoitteiden saavuttamistasoa voidaan pitää hyvänä.

Tilintarkastuskertomukset julkaistiin niiden valmistuttua tarkastusviraston kotisivuilla ja painettu julkaisu niistä jaettiin entiseen tapaan sidosryhmille. Edistääkseen tilintarkastuksen tulosten hyödyntämistä hallinnossa tarkastusvirasto tuotti kertomusvuoden aikana myös julkaisun "Perustietoa valtion tilivirastojen tilintarkastuksesta", jota jaettiin laajalle hallintoon.

Valmistuneiden 116 tilintarkastuksen keskimääräinen työajankäyttö oli lähes tavoitteen mukaista eli 70 tarkastuspäivää/tilivirasto (2002 61 pv, 2001 60 pv ja 2000 61 pv). Lukuihin sisältyvät myös järjestelmätarkastukset, joita vuoden 2002 tilintarkastusten yhteydessä suoritettiin kahdeksassa tilivirastossa ja joiden vaikutus keskiarvoon oli kolme tarkastuspäivää.

Ulkoisiin suoritteisiin käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta oli 71 prosenttia (2002 70 %, 2001 68 %, 2000 66 %).

Vuonna 2003 raportoiduissa tilintarkastuksissa oli vuoden 2002 puolella suoritettuna tarkastustyön osuus 47 prosenttia (2002 44 %, 2001 42 %, 2000 42 %). Luku kuvaa ns. tilikauden aikana suoritettuna tarkastuksen osuutta, jota on pyritty lisäämään.

Tilintarkastuksen yhteenvetotiedot ja keskeiset johtopäätökset esitettiin tarkastusviraston toiminnastaan eduskunnalle antamassa kertomuksessa.

Toimintayksikön työssä oleva henkilöstömäärä oli vuoden 2003 alussa 63 ja lopussa 64. Suunniteltu henkilötöyvuosien määrä oli 63 ja toteutunut 62. Vuoden 2003 aikana toimintayksiköstä erosi viisi henkilöä (edellisenä vuonna seitsemän).

Tilintarkastusten keskimääräiset valmistumisajat			
Vuosi	Ministeriöt (pvm)	Muut tilivirastot (pvm)	Kertomukset (kpl)
2000	6.6.	20.5.	101
2001	5.6.	14.5.	116
2002	4.6.	9.5.	115
2003	31.5.	4.5.	116

2.3.2. Kustannukset

Alla olevissa taulukoissa on esitetty vuosina 2000–2003 valmistuneiden edelliseen varainhoitovuoteen kohdistuneiden tilintarkastusten keskeiset kustannustiedot eli tarkastuspäivän kustannus ja tarkastusten keskimääräiset kustannukset. Molemmat luvut on laskettu toimintayksikölle kohdistettujen erilliskustannusten pohjalta ilman virastotason yhteiskustannuksia. Välittömät kustannukset muodostuvat palkoista eläke- ja muine henkilösivukustannuksineen sekä välittömistä matkakustannuksista. Erillis-

kustannusten toinen ryhmä on johtamisen, kehittämisen ja tukitoiminnan kustannuksia. Poissaolokustannusten pääosa on vuosilomakustannuksia.

Tarkastuspäivää kohden lasketut erilliskustannukset laskivat 0,7 prosenttia ja kolmen vuoden kasvu oli 4,3 prosenttia.

Tarkastusten keskimääräinen kustannus nousi 13,3 prosenttia ja muutos 2000–2003 oli 19,7 prosenttia. Kustannusten nousu on suoraa seurausta tavoitteeksi asetetulle tarkastuspäivien lisäämiselle, joka toteutui edellisen vuoden 61 päivästä 70 päivään.

	2000	2001	2002	2003
Tulosalueen kustannukset/tarkastuspäivä €				
Välittömät	183	188	196	202
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	103	104	100	94
Poissaolot	60	64	67	64
Erilliskustannukset	341	356	363	360
Muutos 2002–2003, %				- 0,7 %
Muutos 2000–2003, %				4,3 %
	2000	2001	2002	2003
Tulosalueen kustannukset/tarkastus keskimäärin €				
Välittömät	11 085	11 207	11 962	14 055
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	6 241	6 197	6 088	6 578
Poissaolot	3 636	3 788	4 103	4 456
Erilliskustannukset	20 963	21 192	22 153	25 089
Muutos 2002–2003, %				13,3 %
Muutos 2000–2003, %				19,7 %

2.3.3. Kehittäminen ja asiantuntija-toiminta

Henkilöstön kehittämiseen käytettiin toimintayksikössä vuonna 2003 keskimäärin 13,4 pv/henkilötyövuosi (2002 11 pv), josta koulutukseen osallistumiseen 6,7 pv/henkilötyövuosi. Toimintayksikön omaan kehittämistoimintaan käytettiin 298 henkilötyöpäivää eli 2,5 prosenttia tehollisesta työajasta (2002 2,8 %, 2001 3,3 %, 2000 5,1 %).

Kehittämistoiminnassa keskeisin alue oli edelleen atk-avusteinen tarkastus, jonka painopiste oli apuvälineiden kehittämisessä tilivirastoissa lisääntyvän paperittoman kirjanpidon tarkastukseen.

Valtiokonttoriin pidettiin kiinteää yhteyttä sen käsitellessä tilivirastojen lupahakemuksia paperittoman kirjanpidon osalta. Tarkastusviraston edustajat toimivat useissa valtiovarainministeriön työryhmissä, jotka valmistelivat tilinpäätös- ja tilivelvollisuusudistusta säännösmuutoksineen.

2.4 Toiminnantarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

2.4.1. Tuloksellisuus ja tavoitteiden saavuttaminen

Tavoitteena oli saattaa kertomusvuonna loppuun 27 toiminnantarkastusta. Toteutumaksi tuli 35 loppuunsaatettua tarkastusta eli tavoite ylitettiin.

Päätökseen saatetuista 35 tarkastuksesta annettiin yhteensä 25 tarkastuskertomusta, 5 selvitystä sekä 4 esiselvitystä. Yksi tarkastus päättyi kirjeeseen. Vuonna 2002 saatettiin loppuun 32 tarkastusta, vuonna 2001 26.

Kertomusvuoden alkaessa oli vireillä 31 edelliseltä vuodelta jatkuvaa tarkastusta ja 11 esiselvitystä. Näistä 42 aiheesta päätökseen saatettiin kertomusvuoden kuluessa 25. Edelliseltä vuodelta jatkuneiden tarkastusten lisäksi vuoden 2003 toimintasuunnitelmaan sisällytettiin kertomusvuoden alussa 34 uutta

aihetta sekä vuoden kuluessa vielä lisää siten, että uusia aiheita suunnitelmassa oli kaikkiaan 45. Näistä 33 käynnistettiin esiselvityksellä tai suoraan tarkastuksen muodossa. Uusista aiheista valmistui 16 esiselvitystä ja 10 tarkastusta saatettiin vuoden aikana loppuun.

Varsinaisiin toiminnantarkastuksiin käytettiin kertomusvuonna 7 781 henkilötyöpäivää (2002 7 704 htp, 2001 6 491 htp, 2000 6 363 htp). Vuoden aikana päätökseen saatettuihin tarkastuksiin käytettiin 7 827 henkilötyöpäivää eli keskimäärin 224 henkilötyöpäivää/tarkastus (2002 256 htp, 2001 256 htp, 2000 289 htp).

Varsinaisen toiminnantarkastuksen ohella käytettiin erilaisiin asiantuntijatehtäviin 248 henkilötyöpäivää.

Ulkoisiin suoritteisiin käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta oli 70 prosenttia (2002 70 %, 2001 66 %, 2000 65 %).

Tarkastuskertomukset julkaistiin painetussa muodossa. Jakelu on käsittänyt asianomaiset viranomaistahot hallinnossa, kansanedustajat, eduskunnan valtiovarainvaliokunnan ja erikoisvaliokunnan, valtiontilintarkastajain kanslian ja valtiovarainministeriön. Kertomukset ovat olleet yleisesti saatavilla ja jokaisesta kertomuksesta on annettu lehdistötiedote. Toiminnantarkastuksia koskevat lehdistötiedotteet ja kertomustiivistelmät ovat luettavissa tarkastusviraston Internet-sivuilla. Sivulla olevien sähköpostiosoitteiden kautta on mahdollista tilata julkaisuja sekä lähettää palautetta.

Toiminnantarkastuksen yhteenvedotiedot ja keskeiset johtopäätökset esitettiin eduskunnalle annetussa tarkastusviraston kertomuksessa. Jokaisesta toiminnantarkastuksesta tehdään tarkastusvirastossa jälkiseurantaraportti, johon kirjataan toteutuneet ja edellytetyt muutokset.

2.4.2. Kustannukset

Vuonna 2003 valmistuneiden toiminnantarkastusten keskeiset kustannustiedot eli henkilötyöpäivän hinta ja tarkastusten keskimääräiset kustannukset esitetään alla olevissa

taulukoissa. Molemmat luvut lasketaan tulosalueen erilliskustannusten pohjalta. Erilliskustannuksiin sisältyvät välittömät kustannukset ovat lähinnä valmistuneisiin tarkastuksiin välittömästi käytetyn työajan palkkoja sekä sotu- ja eläkemaksuja. Erilliskustannusten toinen ryhmä koostuu toiminnan johtamisesta, kehittämisestä, koulutukseen osallistumisesta ja muusta tukitoiminnasta. Poissaolokustannusten pääosa on vuosilomakustannuksia.

Toimintavuonna valmistuneiden tarkastusten keskimääräiset kustannukset ovat vähentyneet edellisvuonna valmistuneisiin tarkastuksiin verrattuna 12,5 prosentilla. Tarkastuspäivää kohti laskettuna kustannukset ovat edellisvuoteen verrattuna pysyneet samansuuruisina, kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen nähden on kuitenkin vähennystä 12,3 prosenttia.

2.4.3. Kehittäminen

Sisäiseen kehittämiseen käytettiin 386 henkilötyöpäivää eli 3,2 prosenttia tehollisesta

työajasta (2002 398 htp 3,3 %, 2001 461 htp 4,1 %, 2000 668 htp 5,8 %).

Toiminnantarkastajien koulutukseen käytettiin keskimäärin 6,1 htp/htv. Koulutukseen käytetty työaika oli pienempi kuin edellisvuonna (2002 7 htp, 2001 7,5 htp, 2000 9,5 htp).

Henkilöstökoulutuksen painopiste oli edelleen toiminnantarkastajien ammatillisessa täydennyskoulutuksessa. Tämän erityisosaamiseen tähtäävän koulutuksen hankinnassa on pääosin hyödynnetty virastojen ja laitosten järjestämää koulutusta sekä muita ulkoisia koulutusmahdollisuuksia. Toiminnantarkastajilla on ollut myös mahdollisuus osallistua tilintarkastuksen toimintayksikön järjestämään koulutukseen.

Vuonna 2003 jatkettiin kaksi vuotta aikaisemmin käynnistynyttä luentosarjaa hallinnon ja kansalaisten välisistä vuorovaikutussuhteista, jossa alustajina ovat toimineet eri puolueiden kansanedustajat ja euroedustajat. Myös opintokäyntisarja jatkui vierailuilla Tilasto-

	2000	2001	2002	2003
Tulosalueen kustannukset/tarkastuspäivä, €				
Välitön	185	190	171	177
Johto, kehittämis- ja tukitoiminta	106	108	85	79
Poissaolot	70	76	61	61
Erilliskustannukset	362	373	317	317
Muutos 2002-2003, %				0,2 %
Muutos 2000-2003, %				-12,3 %
	2000	2001	2002	2003
Tulosalueen kustannukset/tarkastus keskimäärin, €				
Välitön	56 054	48 608	43 680	39 501
Johto, kehittämis- ja tukitoiminta	32 063	27 609	21 753	17 775
Poissaolot	21 188	19 443	15 681	13 667
Erilliskustannukset	109 305	95 660	81 114	70 943
Muutos 2002-2003, %				-12,5 %
Muutos 2000-2003, %				-35,1 %

keskukseen, Valtion taloudelliseen tutkimuskeskukseen ja Suomen Pankkiin. Menetelmäkoulutusta järjestettiin Altika- ja Astikatietokannoista, survey-tutkimuksesta sekä tilastollisen tiedon esittämisestä, taulukoista ja grafiikasta. Lisäksi järjestettiin Vierumäellä kehittämisteemaseminaari, jonka aiheena oli toiminnantarkastuksen tiedonhankinta. Myös koulutuksellista yhteistyötä Pohjoismaiden tarkastusvirastojen kesken jatkettiin ja viraston henkilöstön muita kokemuksia kansainvälisestä työskentelystä hyödynnettiin.

2.4.4. Kantelut ja väärinkäytökset

Tarkastusvirasto on seurannut ja käsitellyt valtionhallinnossa tapahtuvia väärinkäytöksiä ja niiden aiheuttamia valtiontaloudellisia vaikutuksia sekä hallinnon toimenpiteitä niiden torjunnassa. Esiin tulleiden epäkohtien, virheiden ja väärinkäytösten esiintymistä vas-

taisuudessa on pyritty estämään jo ennakolta tarkastuksellisin keinoin olemalla yhteydessä asianomaisiin viranomaisiin, edellyttämällä heiltä korjaavia toimenpiteitä sekä käynnistämällä tarpeen vaatiessa aihepiiriä koskevia tarkastuksia.

Kanteluja saapui tarkastusvirastoon kertomusvuoden aikana 31 kappaletta (2002 53 kpl ja 2001 43 kpl). Niitä käsiteltiin toimintavuoden aikana yhteensä 38 kappaletta (2002 37 kpl ja 2001 51 kpl). Kanteluja tekivät sekä yksityiset henkilöt että yhteisöt. Valtion virastot ja laitokset tekivät 17 ilmoitusta valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 16 §:ssä tarkoitetuista väärinkäytöksistä (2002 18 ilmoitusta). Lisäksi EU-tukia hallinnoivat ministeriöt lähettivät komission asetuksessa (EY) N:o 1681/94 säädetyt tukien valvontaa koskevat ilmoituksensa tiedoksi tarkastusvirastolle. Ilmoitukset tehdään kunkin rakennerahaston osalta neljännesvuosittain.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMIEN TARKASTELU

3.1 Tilinpäätöslaskelmat

TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2003-31.12.2003		1.1.2002-31.12.2002	
TOIMINNAN TUOTOT				
Muut toiminnan tuotot	<u>67,00</u>	67,00	<u>7 958,53</u>	7 958,53
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	98 705,30		100 608,23	
Henkilöstökulut	7 267 689,12		6 779 235,64	
Vuokrat	952 549,96		946 059,76	
Palvelujen ostot	788 884,70		713 116,42	
Muut kulut	236 933,05		238 196,67	
Poistot	<u>140 981,85</u>	<u>9 485 743,98</u>	<u>139 690,54</u>	<u>8 916 907,26</u>
JÄÄMÄ I		-9 485 676,98		-8 908 948,73
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	<u>0,00</u>	0,00	<u>307,12</u>	307,12
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	0,00	<u>-2 011,36</u>	-2 011,36
JÄÄMÄ II		-9 485 676,98		-8 910 652,97
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-388 792,95</u>	<u>-388 792,95</u>	<u>-339 349,77</u>	<u>-339 349,77</u>
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u><u>-9 874 469,93</u></u>		<u><u>-9 250 002,74</u></u>

VASTAAVAA

31.12.2003

31.12.2002

KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet	18 522,60		40 637,21	
Muut pitkävaikutteiset menot	25 508,79		18 080,74	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	44 031,39	<u>11 029,48</u>	69 747,43

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Koneet ja laitteet	280 419,34		184 564,66	
Kalusteet	<u>21 411,76</u>	301 831,10	<u>13 141,99</u>	197 706,65

KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET

SJOITUKSET YHTEENSÄ 345 862,49 267 454,08

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS LYHYTAIKAISET SAAMISET

Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>111,99</u>	111,99	<u>1 649,46</u>	1 649,46
-----------------------------	---------------	--------	-----------------	----------

RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT

Kassatilit	399,45		807,60	
Tiliviraston menotilit	<u>0,00</u>	<u>399,45</u>	<u>-1,35</u>	<u>806,25</u>

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS
YHTEENSÄ

511,44 2 455,71

VASTAAVAA YHTEENSÄ

346 373,93 269 909,79

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

VALTION PÄÄOMA

Valtion pääoma 1.1.1998	-819 653,02		-819 653,02	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-260 376,46		-196 256,74	
Pääoman siirrot	9 936 850,55		9 185 883,02	
Tilikauden kulujäämä	<u>-9 874 469,93</u>	-1 017 648,86	<u>-9 250 002,74</u>	-1 080 029,48

VIERAS PÄÄOMA

LYHYTAIKAINEN

Ostovelat	44 484,87		87 009,09	
Tilivirastojen väliset tilitykset	178 818,57		181 213,40	
Edelleen tilittävät erät	117 334,03		117 161,66	
Siirtovelat	<u>1 023 385,32</u>	<u>1 364 022,79</u>	<u>964 555,12</u>	<u>1 349 939,27</u>

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

1 364 022,79 1 349 939,27

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

346 373,93 269 909,79

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

1.1. - 31.12.2003

	Tilinpäätös 2002	Talousarvio 2003	Tilinpäätös 2003	Vertailu talousarvio/ tilinpäätös
TULOARVIOT				
12.39.10 Muut sekalaiset tulot	307,12	0,00	0,00	0,00
12.39.50 Nettotulot osakemyynnistä	7 232,08	0,00	0,00	0,00
TULOARVIOTILIT YHTEENSÄ	7 539,20	0,00	0,00	0,00
MENOARVIOTILIT				
22.40.21 Toimintamenot (S2V)	8 876 000,00	9 569 000,00	9 569 000,00	0,00
28.80.24 VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutusraha	8 683,50	0,00	0,00	0,00
22.02.19 Arvonlisävero (A)	0,00	388 792,95	388 792,95	0,00
28.81.23.02 Arvonlisävero (A)	339 349,77	0,00	0,00	0,00
MENOARVIOTILIT YHTEENSÄ	9 224 033,27	9 957 792,95	9 957 792,95	0,00
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	9 216 494,07	9 957 792,95	9 957 792,95	0,00

3.2 Tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavat tiedot

Liite 1: Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Tarkastusvirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Käyttöomaisuus	Poisto- menetelmä	Poistoaika	Vuotuinen poisto-%	Jäännös- arvo-%
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	33	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Keskeneräiset aineettomat käyttö- omaisuushankinnat		ei poistoaikaa		
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja laitteet				
Autot ja muut maakuljetusvälineet	tasapoisto	7 vuotta	14	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3 vuotta	33	0
Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Kalusteet				
Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 1000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Liite 2: Henkilöstökulut ja luontoisedut sekä lomapalkkavelat

Henkilöstökulut ja luontoisedut	1.1.-31.12.2003	1.1.-31.12.2002
	euroa	euroa
- Palkat ja palkkiot *)	5 727 114,97	5 348 105,43
- Luontoisedut	132 888,00	119 918,70
- Eläkekulut	1 125 077,71	1 049 466,39
- Muut henkilösivukulut	415 496,44	381 663,82
Yhteensä	7 400 577,12	6 899 154,34

*) Vuonna 2003 palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 8 518,00 euroa.

*) Vuonna 2002 palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 15 074,70 euroa.

Lomapalkkavelat	1.1.2003	31.12.2003	Muutos euroa
- Lomapalkkavelka	765 714,40	814 576,72	48 862,32
- Henkilösivukuluvelka	198 840,72	208 808,60	9 967,88
Lomapalkkavelat yhteensä	964 555,12	1 023 385,32	58 830,20

Liite 3: Kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset

Hankintameno sisältää kaikki käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa ollut vielä loppunut, vaikka niiden hankintameno olisi jo kokonaan poistettu.

Tarkastusvirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

Käyttöomaisuus	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2003	249 815,43	18 597,33	268 412,76
Lisäykset	1 425,87	14 016,48	15 442,35
Vähennykset			
Hankintameno 31.12.2003	251 241,30	32 613,81	283 855,11
Kertyneet poistot 1.1.2003	209 178,22	516,59	209 694,81
Vähennysten kertyneet poistot			
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	23 540,48	6 588,43	30 128,91
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2003	232 718,70	7 105,02	239 823,72
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	18 522,60	25 508,79	44 031,39

Käyttöomaisuus	Aineelliset hyödykkeet		
	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2003	746 194,89	56 147,53	802 342,42
Lisäykset	197 188,39	17 789,00	214 977,39
Vähennykset	88 183,12		88 183,12
Hankintameno 31.12.2003	855 200,16	73 936,53	929 136,69
Kertyneet poistot 1.1.2003	561 630,23	43 005,54	604 635,77
Vähennysten kertyneet poistot	88 183,12		88 183,12
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	101 333,71	9 519,23	110 852,94
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2003	574 780,82	52 524,77	627 305,59
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	280 419,34	21 411,76	301 831,10

Liite 4: Arvonkorotukset

Tarkastusvirastossa ei ole tehty kansallis- ja käyttöomaisuuteen liittyviä arvonkorotuksia.

Liite 5: Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet lainat eriteltyinä

Tarkastusvirastolla ei ole myönnettyjä varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita lainoja.

Liite 6: Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset eriteltyinä

Tarkastusvirastolla ei ole varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita myönnettyjä valtiontakauksia, valtion takuita ja muita vastuusitoumuksia.

Liite 7: Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset Suomen rahaksi

Tarkastusvirastolla ei ole ulkomaanrahan määräisiä velkoja, saamisia ja muita sitoumuksia.

Liite 8: Hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit

Tarkastusvirastolla ei ole hallinnassaan osakkeita, osuuksia eikä muita osakkeisiin rinnastettavia arvopapereita.

Liite 9: Hallinnassa oleva kansallisuusomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen

Tarkastusvirastolla ei ole hallinnassaan kansallisuusomaisuutta.

Liite 10: Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 42 f §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla

Tuotannontekijöiden hankinnasta aiheutuneet menot ja suoritteiden myynnistä saadut tulot on kirjattu suoriteperusteiden mukaan. Tarkastusvirastolla ei ole muita menoja ja tuloja.

Liite 11: Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirretyistä määrärahoista

Siirretyt määrärahat	Alkusaldo 1.1.2003	Kertymä vuoden aikana	Saldo 31.12.2003
4.02.22.40.21 Toimintamenot (S2V)	-480 074,07	480 074,07	0,00
4.03.22.40.21 Toimintamenot (S2V)	0,00	-544 231,45	-544 231,45
4.02.28.80.24 VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutustoiminta (S2V)	-412,57	412,57	0,00
Siirretyt määrärahat yhteensä	-480 486,64	-63 744,81	-544 231,45

Liite 12: Talousarviossa myönnettyt valtuudet sekä niiden käyttö ja käytöstä aiheutuvat menot

Tarkastusvirastolla ei ole talousarviossa myönnettyjä valtuuksia.

Liite 13: Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma 31.12.2003

1. Kulujäämä	-9 874 469,93
2. Kirjaukset, jotka ovat mukana tuotto-/kulujäämässä mutta eivät talousarvion yli-/alijäämässä.	
Debet+ /Kredit-	
2.1 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, joita ei kirjata talousarviokirjanpitoon	199 812,05
2.2 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa joko talousarvio- tai siirretyn määrärahan tilille kirjaamista odottavien erien tileille	0,00
2.3 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa siirrettyjen määrärahojen tileille	-63 744,81
2.4 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa rästien erittelytileille	0,00
2.5 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarvio- kirjanpidon tililuokassa ulkopuolisen rahoituksen tilille	0,00
3. Kirjaukset, jotka eivät ole mukana tuotto-/kulujäämässä, mutta ovat mukana talousarvion yli-/alijäämässä.	
Debet- /Kredit+	
3.1 Liikekirjanpidon tasetilikirjaukset, jotka on kirjattu talousarvio- tulona tai -menona	-219 390,26
4. Laskelma yhteensä	-9 957 792,95
5. Talousarvion alijäämä	-9 957 792,95
6. Ero	0,00

Liite 14: Oman pääoman muutokset

OMA PÄÄOMA (euroa)	2003	2002
Valtion pääoma 1.1.1998	-819 653,02	-819 653,02
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1.	-196 256,74	-189 150,19
Tilinauassiiirto (Tilikauden kulujäämä)	-9 250 002,74	-8 608 836,60
Tilinauassiiirto (Pääoman siirrot)	9 185 883,02	8 601 730,06
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12.	-260 376,46	-196 256,74
Pääoman siirrot 1.1.	9 185 883,02	8 601 730,06
Tilinauassiiirto	-9 185 883,02	-8 601 730,06
Siirrot valtion yleisiltä maksuliikemenotileiltä	9 988 208,98	9 266 251,36
Siirrot valtion yleisille maksuliiketulotileille	-51 358,43	-80 368,34
Siirrot läheteiden tililtä	0,00	0,00
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	0,00	0,00
Yhteishankinnoista aiheutuvat menonsiirrot	0,00	0,00
Pääoman siirrot 31.12.	9 936 850,55	9 185 883,02
Tilikauden kulujäämä 1.1.	-9 250 002,74	-8 608 836,60
Tilinauassiiirto	9 250 002,74	8 608 836,60
Tilikauden kulujäämän siirto taseeseen	-9 874 469,93	-9 250 002,74
Tilikauden kulujäämä 31.12.	-9 874 469,93	-9 250 002,74
Valtion pääoma yhteensä 31.12.	-1 017 648,86	-1 080 029,48
Tarkastusvirastolla ei ole aloittavan taseen hyväksymisen jälkeen tuloina tai menoina kirjattuja omaisuus- ja velkaeria.		

Liite 15: Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tarkastusvirastolla ei ole tuotto- ja kululaskelmaan kirjattavaa talousarvion ulkopuolista rahoitusta.

Liite 16: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tarkastusvirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 17: Taseeseen sisältymättömät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat, säätiöt ja yhdistykset

Tarkastusvirastolla ei ole taseeseen sisältymättömiä tiliviraston hallinnoimia rahastoituja varoja, säätiöitä ja yhdistyksiä.

Liite 18: Arviomäärärahojen ylitykset ja niiden perustelut

Tarkastusvirastolle ei ole osoitettu talousarvion tilijaottelussa arviomäärärahoja.

Liite 19: Selvitys tilinpäätöksen laadinnan perusteista

Tilinpäätös on laadittu Valtiontalouden tarkastusviraston taloussäännön 58–60 §:en edellyttämällä tavalla. Lisäksi laadinnassa on noudatettu Valtiokonttorin tilinpäätösohjeita (Valtion kirjanpidon käsikirja 3.1 13.11.2003).

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaisten poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Poisto aika on atk-ohjelmien ja -laitteiden kohdalla kolme vuotta, virka-auton kohdalla seitsemän vuotta sekä kaikkien muiden koneiden, laitteiden ja toimistokalusteiden kohdalla viisi vuotta. Tarkastusvirastolla ei ole kansallisuusomaisuutta.

Toiminnan tuotoissa tuotot sisältävät käytöstä poistetun omaisuuden myyntitulot.

Toiminnan kuluissa henkilöstökulut sisältävät Valtiontalouden tarkastusviraston virkapalkat, lomarahat, ylityöt, asiantuntijapalkkiot, koulutus- ja palkkiot, muut palkkiot, lomapalkkavelan muutoksen sekä henkilöstösivukulut. Muut kulut sisältävät matkakulut, koti- ja ulkomaiset jäsenmaksut, käyttöoikeusmaksut, Valtiokonttorille maksetut liikennevahinkomaksut, maksetut verot sekä muut julkisyhteisölle maksettavat pakolliset maksut, jotka eivät ole veroja.

Taseen vieraassa pääomassa olevat lyhytaikaiset siirtovelat sisältävät lomapalkkavelan.

Valtiontalouden tarkastusviraston liikekirjanpidossa kirjauserusteena on maksuperusteen mukainen kirjaus. Tilinpäätöksessä kirjaukset on oikaistu suoritusperusteen mukaisiksi.

3.3 Tilinpäätöksen laskelmien tarkastelu

Talousarvion toteutuminen vuonna 2003

TALOUS- ARVIOTILI	Määräraha		Käytettävissä €	Käytetty tai kertynyt €	Siirretty vuodelle 2004 €	Vertailu talous- arvioon €
	Vuodelta 2003 €	Edellisiltä vuosilta €				
22.40.21 Toimintamenot (S2V)	9 569 000,00	480 074,07	10 049 074,07	9 504 842,62	544 231,45	0,00
4.02.28.80.24 VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutusraha) (smr)	0,00	412,57	412,57	412,57	0,00	0,00
YHTEENSÄ	9 569 000,00	480 486,64	10 049 486,64	9 505 255,19	544 231,45	0,00
22.02.19 Arvonlisäveromenot (A)		388 792,95		388,792,95		
Tarkastusviraston käytössä olevat määrärahat olivat yhteensä noin 10 miljoonaa euroa, josta edelliseltä vuodelta siirtyneen määrärahan osuus oli 4,8 prosenttia. Vuodelle 2004 määrärahoja siirtyi 544 231 euroa. Tarkastusviraston toiminnan kulut olivat 9,5 miljoonaa euroa, josta henkilöstökulut olivat 76,6 prosenttia. Kulurakenteessa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.						

SISÄINEN VALVONTA

Tarkastusviraston sisäistä valvontaa toteutetaan vaikuttamalla viraston valvontaympäristöön sekä laskentajärjestelmillä ja toimintaprosesseihin sisään rakennetuin kontrollein. Sisäisessä valvonnassa noudatettavat periaatteet ja toimintatavat on sisällytetty osaksi viraston taloussääntöä sekä muita yhteisiä määräyksiä ja ohjeita. Taloussääntö edellyttää koko henkilöstön vaikuttavan työtehtäviensä ja vastuidensa alueella sisäisen valvonnan asianmukaisuuteen. Sisäisen valvonnan toimivuuden edistämiseksi suoritetaan lisäksi sisäistä tarkastusta vahvistettujen sääntöjen ja tarkastussuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2003 tarkastus on sisältänyt erilaisten aineistoanalyysien ohella keskeisten toimintoketjujen sisäisen valvonnan tarkastusta. Tarkastuksesta vastaa tarkastusviraston ylitarkastaja, joka tässä tehtävässään toimii pääjohtajan välittömässä alaisuudessa.

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 22. maaliskuuta 2004

Tapio Leskinen
Pääjohtaja

Esa Tammelin
Suunnittelupäällikkö

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Helsingissä 25. maaliskuuta 2004

Matti Saarinen

Aulis Ranta-Muotio

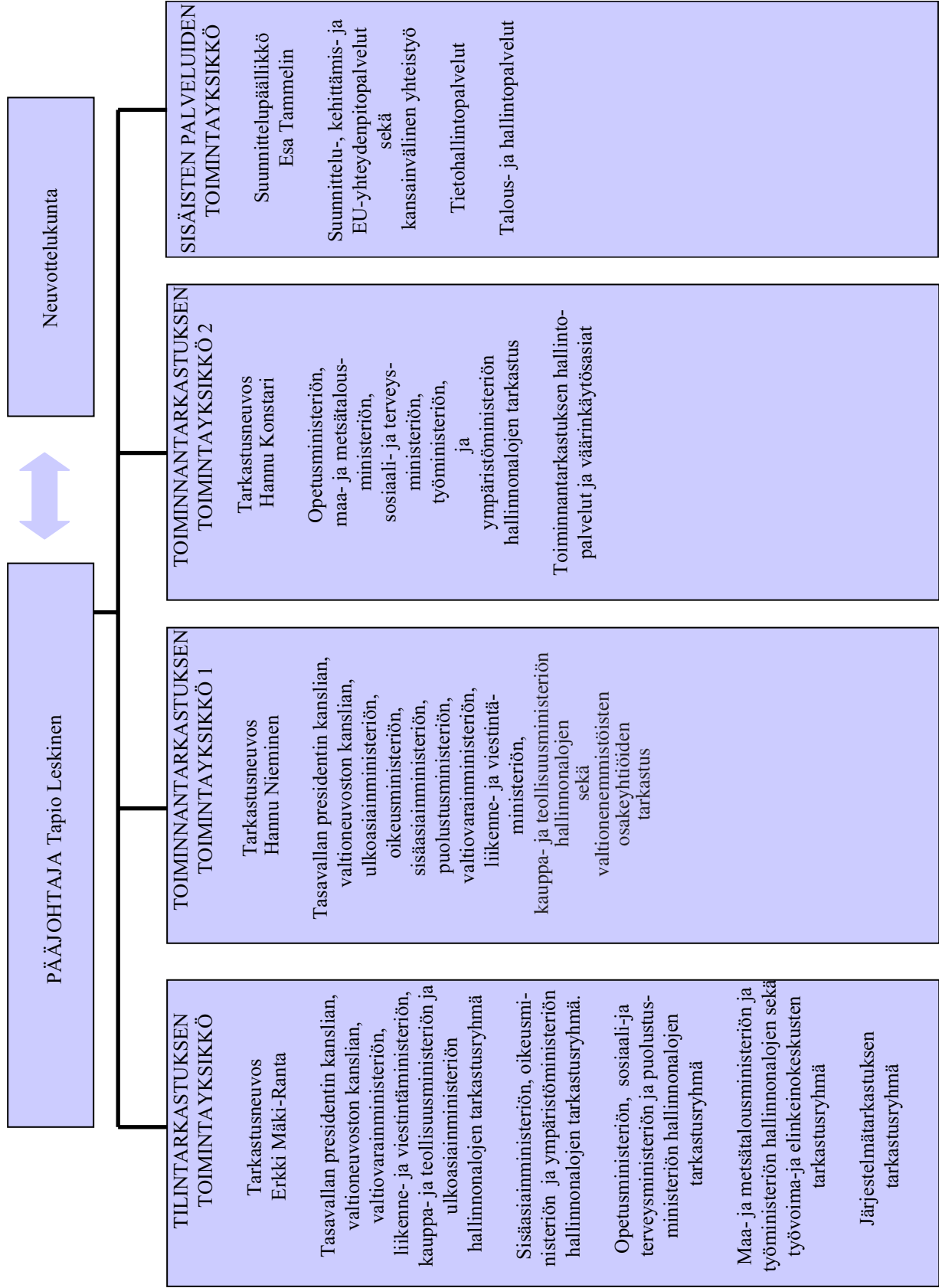

Petri Salo

Eero Suomela, KHT.

ORGANISAATIO JA TEHTÄVÄJAKO

LOPPUSUORITTEET VUONNA 2003

Tilintarkastus

TASAVALLAN PRESIDENTIN KANSLIA
Tasavallan presidentin kanslia 005/53/03

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
Valtioneuvoston kanslia 006/53/03

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA
Ulkoasiainministeriö 007/53/03

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Oikeusministeriö 008/53/03
Rikosseuraamusvirasto 009/53/03

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA
Sisäasiainministeriö 010/53/03
Ulkomaalaisvirasto 011/53/03
Ahvenanmaan lääninhallitus 012/53/03
Etelä-Suomen lääninhallitus 013/53/03
Itä-Suomen lääninhallitus 014/53/03
Lapin lääninhallitus 015/53/03
Länsi-Suomen lääninhallitus 016/53/03
Oulun lääninhallitus 017/53/03
Väestörekisterikeskus 018/53/03
Helsingin kihlakunnan poliisilaitos 019/53/03
Keskusrikospoliisi 020/53/03
Liikkuva poliisi 021/53/03
Suojelupoliisi 022/53/03
Poliisin tekniikkakeskus 023/53/03
Poliisikoulu 024/53/03
Poliisiammattikorkeakoulu 025/53/03
Pelastusopisto 026/53/03
Rajavartiolaitos 027/53/03

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Puolustusministeriö 028/53/03
Puolustusvoimat 029/53/03
Puolustushallinnon rakennuslaitos 030/53/03

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA
Valtiovarainministeriö 031/53/03
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus 032/53/03
Valtiokonttori 033/53/03
Verohallitus 034/53/03
Tullihallitus 035/53/03
Tilastokeskus 036/53/03

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Opetusministeriö 037/53/03
Opetushallitus 038/53/03

Helsingin yliopisto 039/53/03
Joensuun yliopisto 040/53/03
Jyväskylän yliopisto 041/53/03
Kuopion yliopisto 042/53/03
Lapin yliopisto 043/53/03
Oulun yliopisto 044/53/03
Tampereen yliopisto 045/53/03
Turun yliopisto 046/53/03
Vaasan yliopisto 047/53/03
Åbo Akademi 048/53/03
Teknillinen korkeakoulu 049/53/03
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu 050/53/03
Tampereen teknillinen yliopisto 051/53/03
Helsingin kauppakorkeakoulu 052/53/03
Svenska Handelshögskolan 053/53/03
Turun kauppakorkeakoulu 054/53/03
Kuvataideakatemia 055/53/03
Sibelius Akatemia 056/53/03
Taideteollinen korkeakoulu 057/53/03
Teatterikorkeakoulu 058/53/03
Kansallisarkisto 059/53/03
Suomen Akatemia 060/53/03
Valtion taidemuseo 061/53/03
Museovirasto 062/53/03
Suomenlinnan hoitokunta 063/53/03

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Maa- ja metsätalousministeriö 064/53/03
Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus 065/53/03
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus 066/53/03
Kasvintuotannon tarkastuskeskus 067/53/03
Siemenperunakeskus 068/53/03
Metsäntutkimuslaitos 069/53/03
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 070/53/03
Maanmittauslaitos 071/53/03
Geodeettinen laitos 072/53/03
Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos 073/53/03

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA
Liikenne- ja viestintäministeriö 074/53/03
Ajoneuvohallintokeskus 075/53/03
Tielaitos 076/53/03
Merenkulkulaitos 077/53/03
Ratahallintokeskus 078/53/03
Viestintävirasto 079/53/03
Ilmatieteen laitos 080/53/03
Merentutkimuslaitos 081/53/03

**KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

Kauppa- ja teollisuusministeriö	082/53/03
Patentti- ja rekisterihallitus	083/53/03
Geologian tutkimuskeskus	084/53/03
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	085/53/03
Turvatekniikan keskus	086/53/03
Mittatekniikan keskus	087/53/03
Teknologian kehittämiskeskus	088/53/03
Kuluttajavirasto	089/53/03
Kuluttajatutkimuskeskus	090/53/03
Kuluttajavalituslautakunta	091/53/03
Kilpailuvirasto	092/53/03
Matkailun edistämiskeskus	093/53/03
Energiamarkkinavirasto	094/53/03
Etelä-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	106/53/03
Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus	107/53/03
Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus	108/53/03
Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	109/53/03
Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus	110/53/03
Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	111/53/03
Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus	112/53/03
Pirkanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	113/53/03
Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	114/53/03
Pohjois-Karjalan työvoima- ja elinkeinokeskus	115/53/03
Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	116/53/03
Pohjois-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus	117/53/03
Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus	118/53/03
Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	119/53/03
Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	120/53/03

**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

Sosiaali- ja terveysministeriö	095/53/03
Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus	096/53/03
Vakuutusvalvontavirasto	097/53/03
Kansanterveyslaitos	098/53/03
Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus	099/53/03
Säteilyturvakeskus	100/53/03
Lääkelaitos	101/53/03

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA
Työministeriö 102/53/03**YMPÄRISTÖMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

Ympäristöministeriö	103/53/03
Suomen ympäristökeskus	104/53/03
Asuntorahastovirasto	105/53/03

ERILLISTARKASTUS

Valtion keskuskirjanpito ja valtion tilinpäätös	124/53/03
---	-----------

Toiminnantarkastus**TARKASTUSKERTOMUKSET**

42/2003 Lähialueyhteistyöhankkeet	290/54/02
43/2003 Monitoimimurtajien hankinta ja kaupallinen toiminta	177/54/03
44/2003 Laki yritystoiminnan tukemisesta - Pk-yritysten kehittämishankkeet	391/54/01
45/2003 Suomen valtion maksuliikehankinta	249/54/02
46/2003 Tulosohtaus Suomen kahdenvälisessä kehitysyhteistyössä	239/54/02
47/2003 Määrärahojen alueellinen jakaminen	342/54/02
48/2003 Yhteiskunnallista erityis-tehtävää toteuttavien valtionyhtiöiden omistajaohjaus	131/54/03
49/2003 Verohallinnon systeemytön ja atk-konsultointipalvelujen hankinnat	10/54/02
50/2003 Puolustushallinnon tukitoimintojen ulkoistamisen tila helmikuussa 2003	231/54/01
51/2003 Sektoritutkimustoiminnan ohjaus ja rahoitus sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla	211/54/02
52/2003 Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuloksellisuusraportointi eduskunnalle	259/54/03
53/2003 Vesihuollon tukeminen Valtion osallistuminen vesihuollon järjestämiseen	288/54/02
54/2003 Raja- ja merivartioiden rekrytointi ja koulutus	123/54/03
55/2003 Siviilipalvelus	282/54/03
56/2003 Tutkijakoulujen toiminta	284/54/02
57/2003 Alueelliset kuljetustuet	257/54/02
58/2003 Tilastokeskuksen palveluhankinnat	299/54/02
59/2003 Fyysinen tietoturvallisuus sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla	234/54/01

60/2003 Joukkoliikenne- palvelujen hankinnat	328/54/02	Rikosseuraamusviraston kiinteistöjen luovutus	410/54/02
61/2003 Pelastustoimen kehittämishanke	330/54/02	Valtionkonttorin vahingon- korvauspalvelut	1/54/04
62/2003 Valtakunnansyyttäjän- viraston toiminta	407/54/01	Talous- ja velkaneuvonta	514/54/03
63/2003 Maatilarakentamisen ja konehankintojen tukeminen	204/54/03	SELVITYKSET	
64/2003 Arktisen keskuksen näyttelytoiminta	482/54/03	Nettobudjetoinnin laajentuminen numeerinen tarkastelu	146/54/03
65/2003 Ministeriöiden ohjaus eräissä Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemissa		Valtionenemmistöisten osake- yhtiöiden toiminta vuonna 2002	121/58/03
sosiaaliturvaetuksissa	126/54/03	Vaikuttavuustietojen raportointi opetusministeriön hallinnonalalla	278/54/03
66/2003 Ympäristötukien vaikuttavuus		Valtion henkilöstön tilasta annetut tiedot hallituksen kertomuksessa eduskunnalle	161/54/03
Energiatuet ympäristönsuojelun välineenä	217/54/03	Tuottavuus julkisessa palvelu- tuotannossa	220/54/03
ESISELVITYKSEEN PÄÄTTYNEET		KIRJEESEEN PÄÄTTYNEET	
Ympäristötutkimusta tekevien tutkimuslaitosten tutkimustoiminta	162/54/03	Liikelaitosten viranomaistehtävät	145/54/03

TILINTARKASTUSKERTOMUS EDUSKUNNALLE

Eduskunnan tilisäännön 19 §:n 1 momentin määräämällä tavalla olemme tarkastaneet valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2003. Tilinpäätös sisältää tilinpäätöslaskelmat ja tilinpäätöksen liitteet sekä toimintakertomuksen siten kuin valtiontalouden tarkastusviraston taloussäännön 58 §:ssä määrätään. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kyseisten säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla oikeat ja riittävät tiedot valtiontalouden tarkastusviraston taloudesta ja sen kehityksestä tilikaudella. Meillä ei ole huomauttamista valtiontalouden tarkastusviraston vuoden 2003 tilinpäätökseen, kirjanpitoon eikä hallintoon nähden.

Helsingissä 25. päivänä maaliskuuta 2004

Matti Saarinen

Aulis Ranta-Muotio

Petri Salo

Eero Suomela, KHT

VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTO

Annankatu 44
00100 Helsinki
PL 1119, 00101 Helsinki
puhelin (09) 4321
telekopio (09) 432 5820
s-posti: kirjaamo@vtv.fi
www-kotisivut: <http://www.vtv.fi>

Pääjohtaja Tapio Leskinen

puhelin (09) 432 5700
telekopio (09) 432 5818

Toiminnantarkastuksen toimintayksikkö 1

Tarkastusneuvos Hannu Nieminen
puhelin (09) 432 5702

Toiminnantarkastuksen toimintayksikkö 2

Tarkastusneuvos Hannu Konstari
puhelin (09) 432 5704

Tilintarkastuksen toimintayksikkö

Tarkastusneuvos Erkki Mäki-Ranta
puhelin (09) 432 5703

Sisäisten palvelujen toimintayksikkö

Suunnittelupäällikkö Esa Tammelin
puhelin (09) 432 5705